

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha 2009

Jan Migdau

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Katedra vojenské tělovýchovy

HISTORIE ZMĚN

V ORGANIZACI A PRAVIDLECH

ZÁVODU WINTER SURVIVAL

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Ing. Martin Doležel

Zpracoval:

prap. Jan Migdau

Praha 2009

ABSTRAKT

Název práce:

Historie změn v organizaci a pravidlech závodu Winter Survival

Cíl práce:

Cílem této práce je zpracovat informace z minulých ročníků závodu a posoudit, jak a proč se od prvního ročníku vyvíjela organizace a měnila pravidla závodu.

Metoda:

Pro splnění cíle byla použita analýza dokumentů, v podobě propozic jednotlivých ročníků závodu. Práci jsem pojal jako analýzu trendů, ve které jsem vycházel z analýzy dostupných materiálů.

Výsledky:

Výsledkem práce bylo zjištění, že nejvíce se v historii měnil systém startu ve dvoudenní etapě, časové limity a povinná výbava závodníků. Tyto změny byly vyvolány zejména zkušenostmi organizátorů a závodníků, komplikacemi a protesty při soutěži a vybavením družstev.

Klíčová slova:

Winter Survival, přežití, pravidla, organizace.

ABSTRACT

Title of thesis:

History of modificationed rules and organizations in the competition Winter Survival

Aim of thesis:

Goal of this thesis is processing of informations from past years of competition. What is the reason why organization and competition rules were changing.

Metod

For the implementation of aim was used analyse of rules from past years of competition.

Outcome

In History of Winter Survival changes system of starting competition in second period, timeouts and compulsory equipment. Those changes brought about experiences of organizers and competitors, complications and equipments.

Keywords:

Winter Survival, survival, rules, organization.

Chtěl bych touto cestou poděkovat Mgr. Ing. Martinu Doleželovi za ochotu a nasazení při tvorbě a vedení bakalářské práce. Dále PaedDr. Janu Migdauovi za poskytnutí informací o Winter Survivalu a možnost konzultace nejasností. Dík patří i pracovníkům Centra tělesné výchovy a sportu UO Brno za poskytnutí materiálu k práci, včetně veškerých propozic závodu 1997 – 2009.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením Mgr. Ing. Martina Doležela, a že jsem uvedl všechny použité literární a odborné zdroje.

Jan Migdau

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena evidence vypůjčovatelů, kteří budou pramen literatury řádně citovat.

<u>Jméno a příjmení</u>	<u>Číslo OP</u>	<u>Datum vypůjčení</u>	<u>Poznámka</u>

OBSAH

Abstrakt	3
Abstract	4
Obsah.....	8
1. Úvod.....	10
1.1 Smysl soutěží v AČR.....	11
1.2 Organizace závodu Winter Survival v rámci AČR	11
2. Historie a popis závodu Winter Survival	13
2.1 Historie závodu.....	13
2.2 Popis závodu.....	14
2.2.1 Vymezení pojmů.....	15
2.2.2 Bezpečnost při soutěži	15
2.3 Závody v CHKO.....	17
3. Cíle a úkoly práce, výzkumné otázky	19
3.1 Cíl a úkoly	19
3.2 Výzkumné otázky	19
3.3 Charakteristika objektu výzkumu.....	19
4. Metodika výzkumu.....	19
4.1 Metody získávání dat.....	19
4.2 Analýza dat.....	19
5. Výsledková část práce.....	20
5.1 Změny v pravidlech a organizaci závodu.....	20
5.1.1 Povinná výbava.....	21
5.1.2 Systém startu ve dvoudenní etapě.....	24
5.1.3 Časové limity	27
5.1.4 Mezinárodní komunikace	28
5.2 Složky STP ve Winter Survivalu.....	29
5.2.1 Přežití.....	29
5.2.2 Přesuny.....	31
5.2.3 Vojensko-praktické lezení	32

5.2.4 Házení	33
5.2.5 Překonávání překážek	34
6. Závěr	35
7. Seznam použité literatury	37
8. Seznam použitých zkratk	38
9. Seznam obrázků	39

1. ÚVOD

Survival je schopnost přežít. Ve sportovním pojetí jde o komplex schopností a dovedností zvládnout přírodní a umělé překážky (disciplíny) v souladu s pravidly závodu. Survival patří do skupiny „extreme outdoor sports“ a náleží k disciplínám, které vznikly v nedávné době a poměrně rychle si našly své příznivce po celém světě. V Armádě České republiky (dále jen AČR) mají tyto sporty díky závodu Winter Survival také své místo. Stejně jako ostatní extrémní sporty se rozvíjí zejména prostřednictvím nadšenců, kteří si chtějí ověřit, kam až sahají hranice možností jejich organismu a neváhají sáhnout si na dno svých fyzických i psychických sil.

Winter Survival je závod tříčlenných družstev, který je od roku 1995 každoročně pořádán Univerzitou obrany Brno v oblasti Hrubého Jeseníku. Závod byl původně pořádán jako otevřený přebor AČR v zimním přírodním víceboji. O roku 1998 se závodu účastní i týmy ze zahraničí, a je proto veden jako Mezinárodní mistrovství AČR v zimním přírodním víceboji. Mottem a hlavní myšlenkou soutěže je: „Zvládni vše, bezpečně, elegantně, efektivně, chytře, rychle a s úsměvem na rtech.“ Je známo, že: „Zkušeným survivalistou se stává každý, kdo překoná nástrahy všech disciplín a ve zdraví dokončí závod.“

Já sám jsem se již dvakrát tohoto Mezinárodního mistrovství zúčastnil, a to pokaždé jako člen týmu Vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu Praha. Zkušenost s tímto závodem a můj zájem o něj mne následně vedly k výběru tématu mé bakalářské práce, ve které jsem se zaměřil na analýzu vývoje jeho pravidel a organizace. Cílem mé práce bylo zjistit především to, jak a proč se v průběhu ročníků měnila pravidla a organizace tohoto závodu a připravit tak i určitá teoretická východiska pro navazující diplomovou práci, ve které bych se rád tímto tématem opět zabýval.

1.1 Smysl soutěží v AČR

Soutěže podobného charakteru jako Winter Survival mají ve vojenském prostředí určitě své oprávněné místo. Prvním důvodem je fakt, že na účastnících se týmech či jednotlivcích se odráží nejen jejich trénovanost a připravenost, ale také schopnost přizpůsobovat se nebo přemýšlet a taktizovat. Druhým, neméně důležitým cílem pořádání soutěží je také občasné uvolnění z pracovního napětí a odreagování se od plnění každodenních úkolů.

„Vojenské soutěže jsou vhodným doplňkem výcviku a jsou součástí výběrové tělovýchovy spolu s ostatními sportovními soutěžemi ať už útvárového nebo postupového charakteru (až do úrovně armádních sportovních her).

Jejich obsahem jsou pohybové aktivity, které buď přímo kopírují vojenské činnosti, jsou jim podobné anebo alespoň podporují jejich rozvoj. Jejich smysl je ve výkonnostní konfrontaci zúčastněných družstev či jednotlivců a vzhledem k jejich obsahu se rovněž do jisté míry stávají zrcadlem efektivy výcviku, ve kterém je tělesná příprava nezastupitelná.

Z vojenských soutěží, kterých existuje celá řada, jsou v AČR rozšířené a podporované různé formy survivalů (zimní a letní varianta prokázání dovedností a tělesné kondice potřebných k přežití v přírodě).“ (4)

Ve Vyškově je každoročně pořádána obdoba Winter Survivalu, ale s letní tematikou, s názvem Summer Survival. Soutěž probíhá ve vojenském prostoru Březina a částečně v oblasti Moravského krasu.

1.2 Organizace závodu Winter Survival v rámci AČR

Závod organizuje Centrum tělesné výchovy a sportu Univerzity obrany v Brně (dříve Katedra tělesné výchovy a sportu Vojenské akademie) pod záštitou Sekce rozvoje druhů sil – Operační sekce Ministerstva obrany. Bývá pořádán každoročně podle plánu sportovních soutěží, zpravidla na přelomu ledna a února v pohoří Hrubý Jeseník na severní Moravě. Zázemí závodu je zajištěno Vojenskou

zotavovnou (dále jen VZ) Ovčárna, VVZ UO Veronika (Vojenské výcvikové zařízení Univerzity obrany Veronika) a hotelem Figura. Z hlediska začlenění v systému tělesné výchovy a sportu v AČR patří tato aktivita do výběrové tělesné výchovy.

2. HISTORIE A POPIS ZÁVODU WINTER SURVIVAL

2.1 Historie závodu

Závod Winter Survival je závod, který byl poprvé pořádán v roce 1995. O počátcích závodu neexistuje zdaleka tolik psaných informací, jako o ročnících z pozdějších dob.

„Kořeny podobných závodů musíme hledat v naší armádní historii asi před čtyřiceti lety. Víceboje jako Vojenský odznak zdatnosti nebo Švermova stezka prověřovaly z tehdejšího úhlu schopnost vojáka pohybovat se v terénu, zdolávat překážky i vyloženě vojenské dovednosti jako střelbu nebo hod granátem. V 90. letech, v době celosvětové popularizace moderních survivalů bylo tedy na co navázat, stačilo jen dát věci nový náboj a sledovat moderní trendy. Tak se tedy zrodila myšlenka na vojenský Winter Survival.

Výzvou v době letního survivalového boomu bylo uspořádat obdobnou zimní soutěž. ... Iniciativu se chopila Katedra tělesné výchovy a sportu Vojenské akademie v Brně a první armádní Winter Survival se uskutečnil v Jeseníkách v roce 1995. Jeho organizátoři zúročili také zkušenosti pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové, která jako první v České republice zorganizovala sportovní podnik v zimním survivalu.“ (8)

Myšlenka uspořádat zimní survival byla určitě ovlivněna rozvojem extrémních sportů, které se do České republiky dostaly o něco později.

„První ročníky armádního zimního survivalu byly ve znamení hledání cesty, životaschopnosti a sbírání zkušeností. Od samého počátku byla ze strany učitelů katedry tělesné výchovy a sportu Vojenské akademie v Brně snaha vnést do této armádní soutěže něco, co by korespondovalo s úkoly speciální tělesné přípravy, tj. rozvoj speciálních dovedností vojáka při plnění bojového úkolu. Soutěž trvala tři dny. V prvním dnu se soutěžilo ve sjezdových disciplínách. Druhý den byla vytrvalostní etapa, při které se plnily úkoly vojensko-praktického lezení, orientačního

běhu a celodenního přesunu podle vojenské topografické mapy. Třetí den se běžela štafeta na 3 x 10 kilometrů. Tento typ závodu vnesl do armádních soutěží nový čerstvý vítr a soutěžící ho hodnotili jako velmi zdařilý.

Winter Survival se začal pořádat každý rok se vzrůstající náročností na dovednosti soutěžících. Postupně se závod stal celoarmádním sportovním podnikem a od čtvrtého ročníku se soutěž pořádala s mezinárodní účastí. Do roku 2001 se každého ročníku zúčastnila v průměru čtyři zahraniční družstva, byli to příslušníci armád z Belgie, Nizozemí, USA, Německa, Rakouska, Norska, Polska, Maďarska a Slovenska. Od roku 2002 přijížděli jen Němci a Slováci. Zvrat nastal v roce 2004, kdy zahraniční armády reprezentovalo 5 týmů. Byli to vojáci z Německa, Rakouska, Francie, Belgie a Polska. V roce 2007 to byla 4 družstva, a to z Rakouska, Německa, Belgie a Slovenska, a v roce 2008 jen 3 družstva – Německo, Belgie a Slovensko.“ (8)

2.2 Popis závodu

V současné době je Winter Survival čtyřdenním závodem, který obsahuje tři etapy. Samotné dění okolo soutěže však trvá, spolu s prezentací, závěrečným společenským večerem a odjezdem, celých šest dní.

První etapa trvá jeden den a má většinou dvě disciplíny. Často jsou typu *sjezd, svoz raněného* či *pohyb na sněžnicích*. Každý rok se však mění a soutěžící se tak vždy těší, co na ně pořadatelé vymyslí. Probíhá v prvním dnu závodu.

Druhá etapa, vytrvalostně technická, je zaměřena na přesuny v horském terénu a orientaci podle mapy a buzoly. Dále je doplněna disciplínami testujícími speciální dovednosti. Probíhá ve druhém a třetím dnu závodu.

Třetí etapa obsahuje běh na lyžích doplněný brannými prvky, konkrétně hodem granátu na cíl. Tato etapa je každý ročník závodu stejná a probíhá ve čtvrtém závodním dnu.

2.2.1 Vymezení pojmů

V pravidlech je nutné popsat všechny pojmy, které budou používány v průvodcích závodem a které budou používány při vyhodnocování závodu.

- Disciplíny: Jsou to činnosti, které jsou obsahem závodu. Dělí se na hlavní disciplíny jednotlivých etap a vedlejší disciplíny: tzv. *hodnotitelné* a *nehodnotitelné survivaloviny*. Každé družstvo musí plnit disciplíny, které jsou obsahem závodu. Musí nastoupit na start a v souladu s popisem dané činnosti se pokusit je absolvovat.

Hlavní disciplíny jsou stěžejní náplní závodu a jsou bodově ohodnoceny (zpravidla 200 – 1 bodem).

Hodnotitelné survivaloviny jsou doplňujícími disciplínami závodu a jsou ohodnoceny (100 – 1 bodem). Obsah a úkoly jsou dány popisem v průvodci závodem nebo přímo na stanovišti.

Nehodnotitelné survivaloviny jsou činnosti, které nejsou bodově ohodnoceny, ale jejich úspěšné splnění je podmínkou další účasti družstva v soutěži.

- Časové limity: Jsou stanoveny pro většinu disciplín. Překročení limitu znamená penalizaci v podobě časových přírážek, bodových ztrát, někdy může znamenat i diskvalifikaci.

Limity se v průběhu let měnily a jsou popsány dále.

- Výsledný čas: Je to rozdíl mezi startovním a cílovým časem družstva, ke kterému jsou připočteny penalizace a odečteny případné čekací doby.

2.2.2 Bezpečnost při soutěži

V dnešní době by měl každý pořadatel sportovního závodu mít zajištěnu zdravotnickou pomoc. U menších závodů většinou organizátoři volí možnost využití záchranné služby na čísle 155. V pravidlech civilních soutěží spoléhají na oblíbenou

zmínku, že závod je na vlastní nebezpečí. Samozřejmě u profesionálnějších závodů je třeba, aby byla například přítomna sanitka s doktorem. V armádním sektoru je však třeba mít zdravotnické zabezpečení. Obvykle v podobě lékařské pomoci z posádkové ošetřovny, která je předem připravena.

Bezpečnostní opatření jsou také většinou součástí pravidel závodu. U civilních soutěží spoléhají organizátoři na oblíbenou zmínku v pravidlech, že závod je na vlastní nebezpečí. Nutností je také zmínit v pravidlech, jak se mají závodníci chovat, jaké mají dodržovat zásady apod. Z hlediska právní ochrany je třeba věnovat tomuto bodu dostatek pozornosti. Jakákoliv mezera v této záležitosti může znamenat odpovědnost za případnou újmu na zdraví. Výčet bezpečnostních opatření je tedy třeba doplňovat a obměňovat každý rok, kvůli novým disciplínám a také stanovit podrobné informace pro každou z nich.

„Družstva jsou povinna dodržovat v průběhu závodu bezpečnostní zásady, pravidla a pokyny dané pořadatelem. Zvláště se jedná o činnosti v průběhu II. etapy, ve které se hlídky pohybují v neznámém terénu rozsáhlého horského masívu.“ (1)

Hlídky jsou povinny řídit se těmito pokyny:

1. Hlídka se **musí** pohybovat v terénu **společně!** Pouze v případě zranění řeší členové hlídky potřebné úkoly samostatně (např. jeden zůstává u zraněného, druhý hledá a zajišťuje pomoc).
2. Každá hlídka obdrží na startu mobilní telefon s důležitými telefonními čísly, který může použít **pouze** v případě nouze a ohrožení (znamená diskvalifikaci hlídky). Hlídka je povinna ohlásit vážná zranění kteréhokoli závodníka okamžitě.
3. V případě ztráty orientace a následného ohrožení se hlídka pokusí navázat telefonní spojení. Dále postupuje do nejbližšího údolí, kde je předpoklad pomoci. Je třeba předejít poškození zdraví podchlazením, omrznutím apod.
4. Materiál, který závodníci používají, musí být bezpečný, odpovídat stanoveným normám a být evidován dle platných směrnic AČR (horolezecký – lana, kovový materiál apod. dle norem UIAA a s evidenčním listem o použití). Pro zahraniční družstva platí jejich legislativní normy.

5. Pro spojení bederního sedacího úvazku s hrudním úvazkem závodník použije plochou smyčku splňující podmínky UIAA a CE nebo ke spojení použije konec lana, na kterém bude jištěn /uzel UIAA/.
6. Při plnění horolezeckých disciplín musí hlídka před zahájením a v průběhu činnosti splnit vždy podmínky bezpečného jištění a zajišťování, které pořadatel stanovil.

Krizové situace budou řešeny v rámci aktivace integrovaného záchranného systému prostřednictvím HS Jeseník. (1)

Potřebnou záležitostí je zajištění komunikace mezi organizátory. V horském členitém terénu může nastat problém se signálem dorozumivacích zařízení. Právě toto zabezpečení hraje hlavní roli v rychlosti zásahu při jakémkoliv zranění či dalších problémech. Každoročně se tento problém zlepšuje v rámci rozšiřování signálu u mobilních operátorů, avšak stále jsou místa, kde se dostupnost sítí blíží nule.

2.3 Závody v CHKO

Oblast Jeseníků, kde je pořádán Winter Survival, patří od roku 1969 mezi chráněné krajinné oblasti. Svoji rozlohou 740 km² je čtvrtým největším územím CHKO v České republice.

Pro pořadatele závodu je tento fakt dalším problémem navíc. Je nutné mít povolení pořádat tento závod. V oblasti Ovčárny je například povolena úprava sněhu rolbou, a tedy i možnost lyžování, jen při určitém množství sněhu. Záleží tedy také na každoročním počasí, v jakých podmínkách bude závod uskutečněn.

Získat povolení k vjezdu automobilů do různých oblastí je také jednou z věcí, která se musí zajišťovat dlouho před uskutečněním závodu. Nutností je, aby se například záchranná služba dostala k určitým lezeckým disciplínám, nehledě na množství materiálu, které je třeba dopravit hluboko do hor. V posledním ročníku závodu například bylo třeba zajistit posyp lesní cesty, aby byl autobus schopen bez problémů

dopřít závodníky na start závodu. Při jakýchkoli potížích by se závod nezahájil včas.

Další potřebnou záležitostí je zajištění komunikace mezi organizátory. V horském členitém terénu může nastat problém se signálem dorozumivacích zařízení. Právě toto zabezpečení hraje hlavní roli v rychlosti zásahu při jakémkoliv zranění či dalších problémech. Každoročně se tento problém zlepšuje v rámci rozšiřování signálu u mobilních operátorů, avšak stále jsou místa, kde se dostupnost sítí blíží nule.

Dobré vztahy mezi tamní lesní správou a pořadateli pomáhají řešit zajištění prostor v horách v podobě zapůjčení mysliveckých chat jako příjemného zázemí.

3. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY

3.1 Cíl a úkoly

Cílem této práce je zpracovat informace z minulých ročníků závodu a posoudit, jak a proč se od prvního ročníku vyvíjela organizace a měnila pravidla závodu.

Pro splnění cíle jsem stanovil následující úkoly:

1. Prostudovat literaturu zabývající se danou problematikou.
2. Kontaktovat pracovníky UO a zajistit propozice závodu Winter Survival.
3. Prostudovat a analyzovat získané materiály.
4. Na základě získaných informací provést závěr.

3.2 Výzkumné otázky

1. Jaké nejpodstatnější změny proběhly v organizaci a pravidlech za celou historii závodu.
2. Jaké faktory především ovlivňují změny v organizaci a pravidlech závodu a co je jejich důvodem.

4. METODIKA VÝZKUMU

4.1 Metody získávání dat

Pro svůj výzkum jsem použil kvalitativní metodu získávání dat. Informace jsem získal zejména z dokumentů týkajících se závodu a to konkrétně z propozic závodu z let 1997-2009.

4.2 Analýza dat

Data, získaná z propozic závodu Winter Survival 1997 – 2009 jsem analyzoval a zpracoval do výsledkové části své bakalářské práce.

4.3 Charakteristika objektu výzkumu

Předmětem výzkumu byly propozice závodu Winter Survival, ve kterých jsou popsána pravidla a organizační záležitosti okolo soutěže.

5. VÝSLEDKOVÁ ČÁST PRÁCE

5.1 Změny v pravidlech a organizaci závodu

Každý závod musí probíhat podle nějakých pravidel. Je velice těžké je stanovit tak, aby nenastaly při soutěži situace, které jsou nepříjemné hlavně pro organizátory. Ať už jsou to jakékoliv protesty proti soupeřům, činnosti v rozporu s pravidly nebo jakékoliv nepředpokládané počínání závodníků, jako je například vynechání kontroly z důvodu ušetření času a sil. Je to největší a hlavní důvod k tomu, aby se pravidla všech druhů závodů vyvíjela. Cílem těchto změn je to, aby byly odstraněny skulinky, které vedou k problematickým situacím a nejednoznačnému výkladu pravidel. Skoro vždy se najde někdo, kdo nedostatků v pravidlech využívá. V tomto případě se nejedná o porušování *pravidel*, ale o porušení nepsaných zásad všech sportovních odvětví a to motta „Fair play“. Cílem organizátorů tak většinou bývá to, aby všechny týmy mohly mít co nejpodobnější podmínky. V civilním sektoru, a to i v profesionálních soutěžích, je tomu někdy naopak. Platí fakt, že kdo má více peněz, má i lepší vybavení, které mu pomáhá k daleko odlišnějším výkonům.

V armádních podmínkách by však organizátoři chtěli, aby rozhodovaly zkušenosti, chytrost a dřina. Ideální by samozřejmě bylo, pokud by do pravidel soutěže šlo zahrnout to, že je možné použít jen armádní součástky. Je zde ale problém, protože u mezinárodního závodu nemohou mít všechny týmy stejný materiál. Mnohdy jsou zahraniční týmy vybaveny daleko spolehlivějším a dražším materiálem, než čeští vojáci. Existují ale i případy, kdy zahraniční týmy dorazily s nevyhovujícím či zastaralým materiálem a pořadatelé jim následně zapůjčili vlastní, aby vůbec mohli nastoupit do závodu.

5.1.1 Povinná výbava

Největší část ve vývoji v pravidlech patří pravděpodobně tomu, jaký materiál se v závodě používá a hlavně může používat.

Ústroj

S moderní dobou nastupují do světa sportu nové materiály oblečení. Obrovský posun udělal materiál nejspodnějšího prádla, který umí transportovat pot do vyšších vrstev a chránit tak tělo před prochlazením. Vývoj takového oblečení se v dnešní době extrémních sportů urychluje a zlepšuje. Například v belgické armádě je povoleno používání v podstatě jakýchkoliv materiálů a barev, které se týkají spodního prádla. Je to opodstatněné tím, že každý člověk má odlišné a individuální potřeby. Mnohdy se může stát, že z vojenského oblečení není možné zkombinovat ten pravý tepelný komfort.

V začátcích závodu Winter Survival nebyla ústroj v podstatě nijak stanovená. V prvotních letech mohli závodníci soutěžit v jakémkoliv oblečení. V pravidlech stálo jen: „Obuv pro pobyt ve vysokohorském terénu“. Dalo by se tedy říci, že s armádou měla tehdy tato soutěž nemnoho společného. V následujících letech ale pořadatelé udělali v tomto ohledu plnou řadu změn. V roce 2001 byla pro závod stanovena „sportovní výstroj a výzbroj“, ale od roku 2003 jsou závodníci povinni mít na sobě vojenskou ústroj.

Konkrétně to jsou:

- blůza polního stejnokroje
- kalhoty polního stejnokroje
- rukavice do nepříznivého počasí
- kukla - čepice khaki

Závodníci jsou tedy povinni mít tento materiál s sebou. Faktem je, že ho nemusejí mít na sobě. V pravidlech se totiž dodává: „*Pokud některé ze součástí (vyjma kalhot a blůzy maskovacího oděvu) nevyhovují, lze použít i jiné výstrojní*

součástí černé nebo zelené barvy“. Tato věta dává možnost použití dalšího vybavení, které může být daleko kvalitnější. Na druhou stranu by však měli mít takto zvýhodnění sportovci předepsaný materiál u sebe. Záleží poté na nich, jestli ponесou další zátěž nebo budou celý závod v horším tepelném komfortu.

Výstroj

Rok od roku se v závodě mění seznam povinné výbavy. Je to samozřejmě způsobeno rozdílností disciplín, které závodníky každoročně čekají. Pro organizátory je tedy třeba každý rok podrobně projít všechny maličkosti, které budou závodníci potřebovat k úspěšnému splnění všech částí závodu.

Z hlediska výstroje se ale postupně obměňují pravidla i kvůli dalším problémům. V rámci AČR byl dříve velký problém zajistit si například zapůjčení vhodných batohů. Někdy však nebylo možné sehnat vůbec nějaké batohy. Proto se organizátoři rozhodli sehnat několik batohů k případnému zapůjčení závodníkům. Odpadl tedy ten problém, že by byla určitá družstva znevýhodněna. V dnešní době je už však situace příhodnější a v podstatě na každém útvaru v České republice je daný materiál k zapůjčení.

Stejný důvod jako v případě batohů se týkal typu lyží. Konkrétně v první etapě závodu si každý může zvolit, na jakých lyžích ji bude absolvovat. Dříve úvodní etapa obsahovala alpské disciplíny. Převážně to byl sjezd neupraveným volným terénem a k tomu sloužily pouze sjezdové lyže. V posledních ročnících však do etapy přibyly i přesuny do kopce. Soutěžící si tedy mohli zvolit mezi lyžemi. Při použití sjezdových lyží se museli přesouvat pěšky do kopce, ale měli výhodu při sjezdech. U běžeckých lyží byla ve sjezdu větší šance pádu a následného zranění, avšak po upravených cestách je to asi nejrychlejší způsob pohybu. Skialpinistické lyže dávaly možnost jakéhosi kompromisu. U sjezdů se dalo upevnit vázání, takže se lyže chovaly jako sjezdové a při pohybu do kopce měly spíše vlastnosti běžeckých lyží. Velkou roli tedy hrála taktika. V posledním ročníku soutěže však byly už pro první etapu povinné právě lyže skialpinistické.

V další etapě se vybírá mezi skialpinistickými lyžemi, běžkami nebo běžkami backcountry. Skialpinistické lyže se ve světě objevily až na začátku 20. století. Na území České republiky byly v období počátků závodu téměř neznámé. Do českých zemí začaly pronikat kolem 80. let 20. století a největší rozmach prožívají v posledních letech. V AČR jich byl dostatek až kolem roku 2004-5, a bylo tedy možné je používat jako vhodné horské vybavení. Oproti běžeckým lyžím mají velkou výhodu hlavně ve strmém terénu a hlubokém sněhu. Nevýhodou však bývá velké množství otlaků kvůli skořepinovému obutí. V roce 2009 už tedy bylo možné do propozic zařadit skialpinistické lyže jako povinnou výbavu jednotlivce.

Backcountry běžky se od klasických běžeckých lyží liší tím, že jsou něco širší a mají hranu. Obdobně jako na skialpinistické lyže, se k nim používají stoupací pásy. Ve srovnání s nimi jsou na jednu stranu méně vhodné na riskantní sjezdy. Mají stejné vázání jako běžecké lyže, které tolik nedrží patu na lyži. Při prudkých dlouhých sjezdech tedy hrozí nebezpečné pády, které mohou způsobit zranění. To poté může znamenat nedokončení závodu pro celý tým. Na druhou stranu jsou však o poznání lehčí než skialpinistické lyže a mají daleko pohodlnější obuv, ve které tolik nehrozí otlaky nohou.

Problematika ohledně výstroje závisela vždy na každém týmu. V předběžných propozicích se objevuje zevrubný popis všech survivalovin. Je tedy možné se na ně připravit. Družstvo musí zvážit všechny okolnosti a rozhodnout se, zda si s sebou ponесou zátěž navíc v podobě dalších nepovinných pomůcek, ale s výhodou lepších časů na stanovištích.

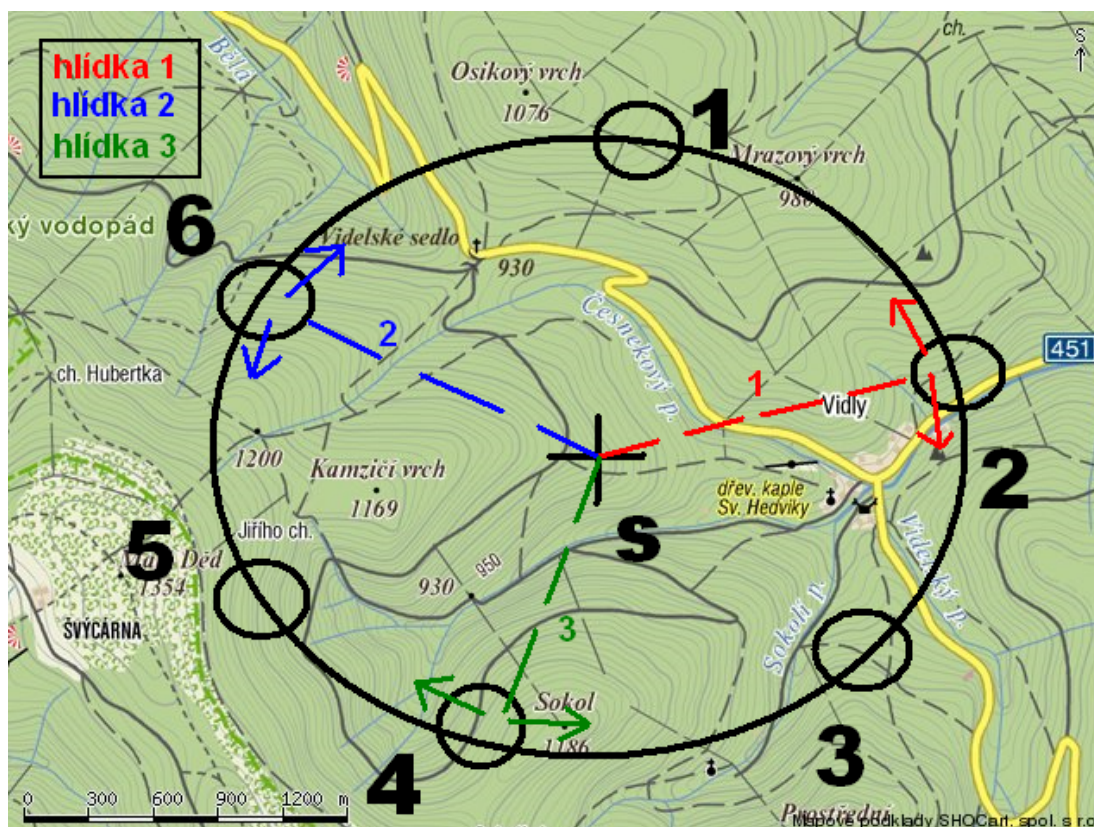
Je však třeba před začátkem druhé etapy sepsat všechny materiál, který bude mít hlídka celý závod u sebe. Organizátor tak má alespoň částečný přehled, jaký materiál si s sebou týmy nesou. Pokud by se stalo, že použijí jiné pomůcky, než které byly zapsány, je možnost odhalení podvodu a vyvození dalších důsledků jako penalizace či diskvalifikace.

5.1.2 Systém startu ve dvoudenní etapě

Zásadní změny se v historii dotkly i organizace startu druhé etapy závodu. Cílem pořadatelů v každé soutěži by mělo být to, aby pravidla nikoho ze závodníků neznevýhodňovala.

Tato problematika se týká časového rozvržení startů jednotlivých družstev a zároveň jejich pravděpodobné trasy.

Závody tohoto typu jsou v posledních dobách organizovány tak, že start a zároveň cíl probíhá ve středu území, kde se budou soutěžící pohybovat. Ostatní kontrolní body by měly být v ideálním případě na kružnici okolo startu. Hlídkám jsou přiděleny souřadnice prvního postupového bodu, kde se nacházejí souřadnice další kontroly. Každá hlídka má jiný počáteční bod, což znamená, že se paprskově rozejdou do různých směrů.

Obrázek 1, systém startu hlídek - kruhový způsob

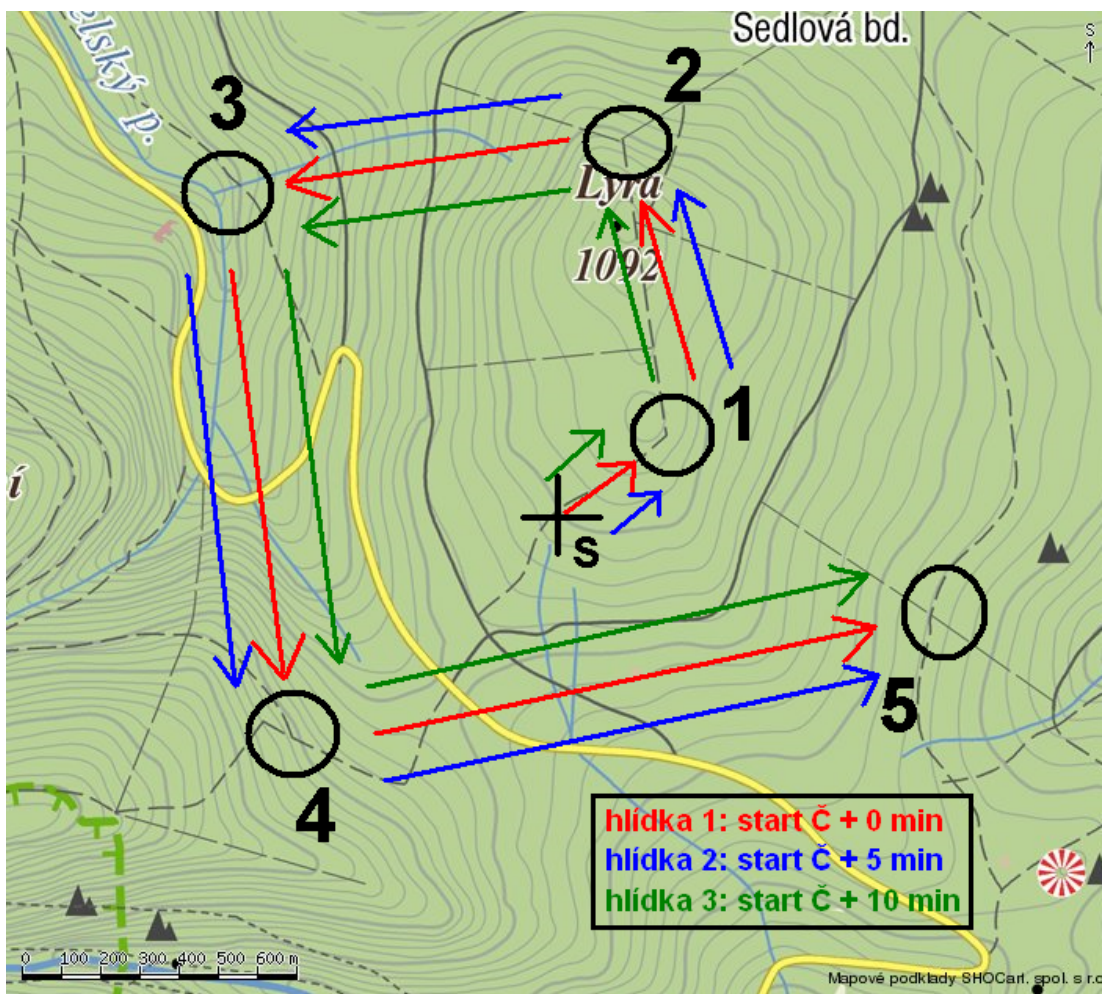
Závodníci tedy mohou zvážit, který směr je pro ně výhodnější a kam budou dále po kružnici postupovat.

Je tedy zřejmé, že všechny skupiny mají přibližně stejnou vzdálenost ke svým výchozím kontrolám. Pokud je týmů více, než je kontrol, je možné udělat dvě skupiny, které vyrazí určitý čas po sobě. V tomto případě, kdy je druhá etapa závodu dvoudenní, je třeba obě skupiny druhý den vyměnit. Zmizí tedy nevýhoda případného dřívějšího ranního vstávání atd.

Nevýhoda, která se k tomuto způsobu však vztahuje, spočívá v tom, že je závod pořádán ve velmi členitém terénu s velkými změnami nadmořských výšek. Je tedy zřejmé, že některé hlídky vyrazí náročnějším terénem a jiné to budou mít ze začátku o něco jednodušší.

Opatření k této problematice se objevilo v pravidlech posledního ročníku závodu, tedy 2009. Pořadatelé se zamysleli nad předpokládanými trasami družstev. Ten, kdo například musel k první kontrole přes daleko větší převýšení nebo to měl o poznání dál, druhý den už dostal o něco méně problematictější první postupový bod. Organizátoři označili předpokládané trasy za *těžké* (postup na kontrolu s vyšší nadmořskou výškou), *střední* (kontrola přibližně ve stejné nadmořské výšce jako se nachází start) a *lehké* (postup na kontrolu s nižší nadmořskou výškou), a podle toho stanovili mapy. Bylo tedy možné, aby se alespoň částečně odstranily výhody a nevýhody jednotlivých tras a nespočíval výběr mapy náhodě losování. Je pravdou, že mezi málo rozdílnými trasami je srovnání zanedbatelné, ale u extrémně rozdílných určitě může hrát roli v dosažených časech.

Samozřejmě, že existují i jiné možnosti, jakým způsobem pohyb družstev organizovat. Asi nejjednodušším řešením je, že jsou hlídky vypuštěny za sebou směrem na stejnou kontrolu. Stanovené intervaly mezi nimi jsou dány podle náročnosti a rychlosti pohybu, a záleží tedy na konkrétním závodě. Někdy je však problematické, stanovit rozestupy správně. Tento způsob je problematický tím, že se jednoduše může stát, že jedna hlídka dožene tu před ní a vzniká možnost, že dojde k vzájemnému ovlivňování mezi nimi. Sice záleží na soutěžících, jak se zachovají, ale je lepší se tohoto problému vyvarovat.

Obrázek 2, systém startu hlídek - intervalový způsob

Při použití intervalů mezi týmy ve Winter Survivalu by problém nastal v tom, že závod je pořádán v zimním období na sněhu. První dvě hlídky by tedy nejspíše volily trasu, ale další by pokračovali jen po jejich stopách, které by ve sněhu zanechávali. Je pravdou, že ne vždy se vyplatí spoléhat na cizí skupiny, protože mohou chybovat a hrozí případné zdržení. Ze zkušeností závodníků ale vyplývá to, že stopy ve sněhu určitě pomáhají.

Další nepříjemností je časová prodleva mezi prvním a posledním. Při nízkých teplotách by nejspíše docházelo k prochlazení závodníků, což je velká nevýhoda. I kdyby se však podařilo zajistit zázemí, což je v horském prostředí většinou problematické, doba čekání by byla velmi dlouhá.

5.1.3 Časové limity

Velmi důležitým pravidlem je také časový limit, který musí závodníci při dvoudenní etapě splnit. V historii Winter Survivalu se mnohokrát stalo, že hlídka dorazila do cíle po vypršení tohoto limitu. Nastala tedy otázka pro organizátory a pořadatele. Je třeba tyto hlídky hodnotit tak tvrdě jako ty, které závod vzdaly, takže je diskvalifikovat? Není škoda připravit závodníky o možnost pokračovat dál v soutěži, i když už třeba nebojují o přední pozice, s ohledem na to, že se snažili etapu dokončit i po limitu? Tento problém se týká hlavně dvou soutěžních dnů ve druhé etapě závodu.

Do roku 1997 byl stanoven časový limit na 11 hodin. Když tedy hlídka dorazila po této časové normě, byla diskvalifikována ze závodu a mohla dále pokračovat jen mimo soutěž.

Poté byl limit stanoven na 12 hodin, přičemž platila stejná pravidla. Zároveň platilo pravidlo, že při nezískání kontroly byla stanovena penalizace 30 bodů. Tento fakt využily hlídky k tomu, že se jim vyplatilo vynechat jednu kontrolu, ale dorazit do cíle ve stanoveném limitu.

Od roku 2007 byl tento problém vyřešen. V pravidlech se stanovil dvanáctihodinový časový limit jako denní limit (zahrnuje odpočet čekacích dob). Po překročení této doby však tým nebyl vyřazen, ale bodový zisk z přesunu byl stanoven na nulu. Po 12 hodinách začala běžet časová nouze, která trvala další 2 hodiny. Byl tedy nově vytvořen čtrnáctihodinový limit, který byl nazván „limit pro setrvání v závodě“ a nezahrnoval odpočet čekacích dob.

Hlídky se nemohly vrátit dříve než po 12 hodinách, pokud neměly sesbírané všechny kontroly. Od tohoto opatření se tedy závodníkům nevyplatilo vynechat kontrolní bod a tedy dorazit do cíle dříve.

Jak se postupně pravidla obměňovala, ukázalo se, že stihnout časový limit bylo daleko těžší. Například v roce 2003 dorazily v časovém limitu tři skupiny závodníků. Důvodem byla změna systému startování. V nynějším způsobu jsou týmy

více odkázány samy na sebe. Dříve startovaly v intervalech za sebou a pro poslední skupiny bylo daleko jednodušší dojít do cíle včas kvůli vyšlapaným stopám.

5.1.4 Mezinárodní komunikace

U mezinárodních soutěží, ať už v sektoru civilním či armádním, je základní problém v dorozumívacím jazyce.

V AČR bývá v dnešní době jako cizí jazyk upřesňována angličtina. Například studenti vysokých škol jsou povinni dosáhnout určitého stupně STANAGu (standardization agreement). Velmi důležitá je však i komunikace mezi jednotkami v misích. Pochopitelně je ve všech státech NATO (North atlantic treaty organization) nejrozšířenějším jazykem právě angličtina. Tento vývoj probíhá v rámci modernizování armády.

V historii Winter Survivalu se ze začátku používal výhradně jazyk český a dříve více rozšířený německý jazyk. Později se přidala anglicky psaná pravidla a do budoucna organizátoři plánují řídit závod jen anglicky. Tím by se odboural rozdíl mezi nesrovnalostmi českých a zahraničních týmů a zároveň by závodníci museli předvést o jednu zdatnost navíc. Někdo by mohl reagovat s tím, že naopak budou ve výhodě týmy z anglicky mluvících zemí, ale většina účastníků Winter Survivalu má angličtinu až na druhém místě.

Z anglicky psaných pravidel závodu by měli být všichni zahraniční účastníci schopni získat veškeré vědomosti o disciplínách a systému pořádání soutěže. Je však možné, že se v překladu objeví chyby. Ty mohou být v podobě nedokonalého překladu nebo například při ne zcela shodném vysvětlení disciplíny jako v českém jazyce. U několika posledních ročníků se osvědčili překladatelé z řad UO, kteří tlumočili do francouzštiny, němčiny i angličtiny.

5.2 Složky STP ve Winter Survivalu

Při vytváření jakéhokoliv závodu je nutné dbát na to, aby bylo cílem podání nejlepšího výkonu. V našem případě by měl zvítězit ten nejlepší tým, který se s obtížností závodu vyrovná co nejrychleji a nejjednodušeji.

Je nutné brát v úvahu fakt, že Winter Survival není v oblasti speciální tělesné přípravy (dále jen STP) jen otázkou přežití. Velkou roli hraje také problematika přesunů, a to konkrétně přesunů na sněhu a ledu. V hojně míře se využívá překonávání překážek a velké množství prvků z oblasti vojenského lezení. Tady je zřetelně vidět příklad, že jednotlivá témata STP se navzájem propojují.

5.2.1 Přežití

Survival, což v překladu znamená *přežití* je jedna z oblastí STP. „*Obsahem armádního výcviku jsou zpravidla tyto činnosti:*

- a) *seznámení se zásadami pohybu v terénu (orientace, pohyb a odpočinek)*
- b) *způsoby ukrytí v tísni v zimě i v létě (přístřešky, záhraby)*
- c) *zhotovování ohniště a rozdělávání ohně*
- d) *způsoby první pomoci při přehřátí, podchlazení, šoku, krvácení, zástavě srdce a dýchání, způsoby ošetřování zlomenin, omrzlin a popálenin a přeprava zraněného.“ (5)*

Přežití je oblast STP, kterou asi nejvíce ovlivňují ostatní skupiny a zároveň je tedy nejrozsáhlejší. Je v něm totiž obsaženo velké množství souvislostí z přesunů, protože voják v nouzi je většinou nucen se přesunout na nějakou vzdálenost do bezpečí; dále se k přežití vztahuje překonávání překážek z důvodu vyhnout se zbytečné námaze či zranění při překonávání rokle, skalního masivu či vodního toku. Vyjmenované složky mají asi nejdůležitější vazby s přežitím, ale nejsou jediné.

Důležitou problematikou při přežití je orientace v terénu. Úspěšnost v závodě je ovlivněna právě znalostmi v oblasti topografie. Pokud by například hlídka nesplnila určitou lezeckou disciplínu, mohla by klidně pokračovat dál v závodě.

Kdyby však trojice nebyla schopna najít kontroly, či dorazit do cíle, soutěž by pro ně byla u konce. Náročnost orientace se v zimních horských podmínkách zásadně zvyšuje. Je zde menší počet orientačních bodů, hlídky mohou přehlédnout zavátou cestu a v neposlední řadě hraje roli počasí, které se ve vyšších nadmořských výškách může velmi rychle měnit. Velký počet týmů v historii ze závodu odstoupilo, protože se ztratili v mlze či větrném počasí. Proto by každý účastník měl mít alespoň základní znalosti z oblasti topografie. Základní pravidla, jako umět se zorientovat v mapě, plánovat si cestu s vědomím, že nejkratší cesta nemusí být vždy nejrychlejší a další. Některé týmy spoléhají také na taktiku jednoho mapáře. Zkušení závodníci a profesionálové však tvrdí, že by měli mapovat všichni členi týmu nezávisle na sobě, protože se může stát, že mapář chybuje a ostatní náhle neví, kde se nachází a situace je mnohem problematictější.

Letní i zimní přesuny se vyznačují tím, že každé přehlédnutí nebo chybné mapování je příčinou další a zbytečné ztráty energie. Například u mapy s měřítkem 1:25 000 je možné se při několikamilimetrové odchylce na mapě vzdálit od správného místa až o stovky výškových metrů. Následné vracení se zpět do kopce také odradilo nejednu skupinu od pokračování v soutěži. Takové chyby mají za následek obrovské fyzické i psychické vyčerpání.

Každoročně se mezi disciplínami objevuje problematika první pomoci a přepravy raněného. *„První pomoc je nedílnou součástí léčby různých poranění a náhlých onemocnění. Správně poskytnutá první pomoc mnohdy zachrání život a přispěje k rychlejšímu a plnému uzdravení postiženého. Pro člověka, který se náhle ocitne v ohrožení života, není obvykle okamžitě k dispozici odborná lékařská pomoc, a je tak zcela odkázán na laickou první pomoc, na rychlost posouzení vážnosti situace a zajištění odborného ošetření. První pomoc je soubor jednoduchých a účelných opatření, která při náhlém ohrožení nebo postižení zdraví či života cílevědomě a účinně omezují rozsah a důsledky ohrožení či postižení. Základní první pomoc poskytuje svědek nehody přímo na místě události.“* (2)

5.2.2 Přesuny

Přesuny jsou další oblastí STP. „Cílem výcviku je připravit jednotlivce (skupinu, jednotku) ke zvládnutí přesunu na větší vzdálenosti bez použití dopravních prostředků. Při výcviku se procvičují:

- a) pěší přesuny
- b) přesuny na sněhu, po ledu a v bažinách
- c) přesuny na plavidlech

Pěší přesuny:

Obsahem výcviku jsou zpravidla tato cvičení:

- a) přesun chůzí a během
- b) zrychlený přesun do vzdálenosti 5 km (během)
- c) usilovné přesuny do vzdálenosti 20 km (střídavě během a chůzí)
- d) celodenní pěší přesun
- e) přesun s orientací podle mapy (orientační běh)
- f) přesun v zalesněném terénu

Technika přesunu a jeho organizace se nacvičují v odlehčené ústroji, beze zbraní i se zbraněmi. Cvičí se zpravidla v terénu mimo frekventované pozemní komunikace ve skupinách podle výkonnosti a později v organické jednotce. Cvičí se ve dne i v noci za různých podmínek.

Přesuny na sněhu, ledu a v bažinách:

Obsahem výcviku jsou zpravidla tyto činnosti:

- a) nácvik způsobu pohybu na sněhu, po ledu a v bažině
- b) seznámení s výpomocnými prostředky a s jejich používáním (lyže, sněžnice, hatě apod.)
- c) přesun na lyžích členitým terénem (chůzí, zrychlený, usilovný, celodenní, noční).“ (5)

Veškerý výcvik v oblasti přesunů by měl být veden specialisty v oboru. V armádě však není tak velký počet instruktorů, aby zajišťovali všechny výcvik. Postup v náročnosti je uzpůsoben nárokům jednotek, ale i fyzickým možnostem cvičenců. Každý bod, který je obsažen ve výcviku v přesunech, je pro účastníky Winter Survivalu potřebný. Přesuny jsou v závodě základním prvkem spolu s orientací. Ve většině ročníků závodu se objevil vedlejší závod s orientací. Byla to například soutěž, kdy členové hlídek obdrželi azimut a vzdálenost a měli přinést kontrolní předmět. Právě tato disciplína ovšem byla ztížena tím, že probíhala v noci v lese. Právě noční výcvik je také jednou ze součástí STP.

Dalším napodobujícím prvkem výcviku se závodem byla například disciplína v běhu na sněžnicích, spojená se střelbou z malorážné pušky. Tato činnost navazovala na techniku přesunů v odlehčené výstroji se zbraní.

5.2.3 Vojensko-praktické lezení

Problematika lezení je další oblastí, zastoupenou v soutěži Winter Survival. Druhá etapa závodu, která obsahuje dva soutěžní dny má většinou 2-3 lezecké disciplíny. To jsou důvody, kvůli kterým by každý závodník měl vědět alespoň základní informace o jištění, slaňování a vytahování břemene (které je s oblibou organizátorů zařazováno skoro každým rokem). Zvládnutí dalších činností je výhodou pro tým. Vojensko-praktické lezení se stále modernizuje, většinou s nově vynalezeným materiálem a lezeckými pomůckami.

„Cílem výcviku je připravit jednotlivce a skupinu k pohybu v horském (skalnatém) terénu s použitím dostupných technických prostředků.

Obsahem výcviku jsou zpravidla tyto činnosti:

- a) základy jištění a zajišťování
- b) základy techniky překonávání strží a lezení po skále a v budovách
- c) lezení ve dvojici a ve skupině (organizace)

- d) seznámení se zvláštnostmi lezení v zimě a za nepříznivých povětrnostních podmínek
- e) přeprava břemen (nákladu, zraněného)

Výcvik se uskutečňuje v přírodním cvičném terénu nebo na umělé stěně. Technika činností se nacvičuje v odlehčené ústroji, beze zbraně i se zbraní.“ (5)

5.2.4 Házení

V řadě případů byla do soutěže zařazena problematika, týkající se házení. Hlavní úlohu má každoročně v poslední etapě závodu, tzn. v branném závodu na běžeckých lyžích.

„Cílem výcviku je zvládnout techniku házení na dálku a na cíl, z různých poloh a za různých situací.

K výcviku se zpravidla používají atrapy granátů, a to při těchto cvičeních:

- a) *nácvik techniky házení z místa, z krátkého rozběhu a za pohybu*
- b) *nácvik házení do dálky, na vodorovné a svislé cíle (na makety bojových vozidel, do zákopů, oken)*
- c) *nácvik házení vkleče, vleže a ze zákopů*
- d) *nácvik házení na pohyblivé cíle*

Pro rozšíření výcviku se při nácviku techniky házení používá lano nebo lano s kotvou, polní lopatka, nůž apod.

Získané znalosti a dovednosti lze upevňovat a obtížnost nácviku lze stupňovat (čl. 16 tohoto rozkazu).“ (5)

V roce 2008 byla zařazena disciplína házení sekerou na cíl. V tomto případě se někteří účastníci pozastavovali nad tím, proč je házení sekerou zařazeno do Winter Survivalu. Objevovala se tvrzení, že tato disciplína je vhodná: „tak maximálně na dětský tábor“. Hod sekerou na cíl je součástí rozšířeného výcviku v házení. Je to tedy součástí STP, stejně jako další disciplíny zařazované do závodu.

5.2.5 Překonávání překážek

Tato oblast STP se ve Winter Survivalu objevuje většinou v podobě šplhání, pohybu po vodorovném laně či pohyb po úzké opoře. Její zásady jsou však základem pro další úkoly, kde se využívá obratnost a koordinace.

„Cílem výcviku jsou zpravidla tato cvičení:

- a) prosté skoky, přeskoky přes překážku útokem a podporem (paže, nohy)*
- b) skoky do hloubky ve stoje, s podporem paže, ze sedu a visu a seskakování do zákopu a vyskakování z něj*
- c) přelézání s podporem paže, závěsem, tahem, s dopomocí a pomocí lana*
- d) prolézání a podlézání*
- e) pohyb po úzké opoře v sedu, krokem a během a překonávání drátěných zátarasů*
- f) šplhání*
- g) pohyb po vodorovném a šikmém laně*

Technika překonávání překážek se nacvičuje zpravidla na umělých překážkách. Návik se uskutečňuje na umělých i přírodních překážkách s využitím členitého terénu. Získané znalosti a dovednosti lze upevňovat a obtížnost lze stupňovat zejména při cvičení:

- a) po námaze, s výstrojí a se zbraní*
- b) za špatné viditelnosti a za nepříznivých povětrnostních podmínek*
- c) za zvukových, světelných a dýmových efektů*
- d) v kombinaci s jinými bojovými činnostmi (s jednoduchým taktickým námětem).*
Tyto znalosti a dovednosti lze upevňovat a obtížnost lze stupňovat také při vojensko-praktických soutěžích (jednotlivců, dvojic, jednotek). (5)

6. ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo zpracování informací z minulých ročníků závodu a posouzení, jak a proč se vyvíjela a měnila pravidla a organizace závodu Winter Survival. Při získávání potřebných informací jsem vycházel z analýzy dostupných materiálů, konkrétně z propozic tohoto závodu z let 1997 – 2009.

Během přípravy své práce jsem zjistil, která pravidla dosáhla nejpodstatnějších změn. První z nich je systém startů ve dvoudenní etapě, který pomohl vyřešit několik další komplikací, které s tím souvisí. Další hlavní změna se týkala časových limitů, stanovených na určité soutěžní dny. Povinná výbava soutěžících je dalším článkem ve výčtu změn v pravidlech za celou dobu konání soutěže.

Úkolem této bakalářské práce bylo prozkoumání důvodů, které vedly ke změnám v organizaci a pravidlech závodu.

Důležitým faktorem byl vývoj oblečení a vybavení používaného pro závod. V dnešní době se využívá stále kvalitnějších materiálů a armáda i sport se díky tomu modernizují.

S lepším vybavením je možné zvládnout dané úkoly rychleji a bezpečněji. Důvodem úpravy pravidel jsou tedy i hranice poskytnuté možnostmi vybavení, které se posouvají stále vpřed. Dalším mezníkem, který ovlivnil pravidla závodu, byly zkušenosti. V první řadě se jedná o zkušenosti organizátorů, kteří soutěž pořádali opakovaně a kteří se zamýšleli nad problémy z předchozích ročníků. Vývoji v pravidlech však zároveň přispěly i zkušenosti závodníků a vedoucích družstev. Jistou výhodou jsou pro družstva vedoucí, kteří se zúčastnili předchozích ročníků jako závodníci, a mohou tak informace z vlastních zkušeností předávat dál. To může následně přispět k lepší úrovni závodníků, a tedy i k dalšímu vývoji a možnostem závodu.

K aktualizaci pravidel a organizace však nejvýrazněji přispívají komplikace, které se daný rok při soutěži řeší, přestože se pořadatelé každoročně zamýšlejí nad tím, jak jim předejít. Stává se však, že potíže nevznikají nepřesnými pravidly, ale

povahou závodníků. Je to důvod k tomu, aby si organizátoři rozdělili problémy na ty, které je nutné řešit a které naopak ne, tak, aby se minimalizoval čas, který je obětován právě řešení zbytečných záležitostí. Domnívám se, že by bylo třeba, aby se do budoucna celá tato problematika nějakým způsobem zaznamenávala. Zcela jistě by to pomohlo dalšímu vývoji. Daly by se sepsat a zmapovat problémy a jejich řešení by byla přehlednější a na žádné z nich by se nemuselo zapomenout.

Organizace závodu se vyvíjela opět ve smyslu zkušeností z ostatních ročníků. Při pořadatelsví jakéhokoliv závodu se organizátor poučuje z minulých chyb. Z toho plyne, že Winter Survival se každým rokem vyvíjí.

Hlavním důvodem, proč se vůbec pravidla závodu mění, je, že se organizátoři snaží závod objektivizovat. Zdárně vytvářejí co nejpodobnější podmínky všem závodníkům a všem týmům nabízí možnost získání prvního místa v konečném pořadí.

Winter Survival patří mezi nejtěžší závody ve svém oboru, a to i u armád jiných států. Je to důvod, proč se přihlašuje stále větší počet zahraničních týmů. Tento fakt zvyšuje nejen úroveň závodu, ale také vědomí, že AČR je schopna uspořádat tak kvalitní mezinárodní soutěž jako je Winter Survival.

Závěry, ke kterým jsem ve své bakalářské práci došel, nejsou nijak překvapivé, vysvětlují však vývoj tohoto závodu a hlavní změny, ke kterým v průběhu jeho pořádání došlo. Jak už jsem zmínil v úvodu své bakalářské práce, rád bych se tématu Winter Survival věnoval i ve své diplomové práci, ve které bych se rád zaměřil na podrobný popis všech změn v historii. Domnívám se, že pro vojáky může být zkušenost s tímto závodem přínosná a může vhodně rozvíjet jejich fyzickou a psychickou stránku.

7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Propozice závodů Winter Survival 1997 – 2009.
2. *Přežij: Příručka pro přežití v krizových situacích*. 2. vyd. Praha: Ministerstvo obrany – AVIS, 2008, 81 s.
3. *Připravujeme orientační závod v turistice: metodický list pro tělovýchovné organizátory*. Praha: ÚV ČSM, 1963, 1 nestránkovaný sv.
4. PŘÍVĚTIVÝ, L. *Vojenská tělovýchova*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004, 109 s.
ISBN 80-246-0805-7.
5. *Výcvik vojáků a žáků vojenských škol ve speciální tělesné přípravě*. RMO č. 14 ze dne 27. května 1999, Věstník MO částka 10, Praha 1999.

Internetové zdroje

6. *Česká asociace extrémních sportů* [online]. c2009, [cit. 2009-07-23]. Dostupné z: <http://www.caes.cz/>
7. *Přežití* [online]. c2009, [cit. 2009-07-23]. Dostupné z: <http://www.preziti.cz>
8. *Winter survival 2009* [online]. c2008, [cit. 2009-07-17]. Dostupné z: <http://www.vabo.cz/survival/historie.aspx>

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AČR – Armáda České republiky

CE – European Community

CHKO – Chráněná krajinná oblast

HS – Horská služba

NATO - North atlantic treaty organization (Severoatlantická aliance)

RMO ČR – Rozkaz ministra obrany České republiky

STANAG - standardization agreement (Standardizační dohoda)

STP – Speciální tělesná příprava

UIAA – International Mountaineering and Climbing Federation (Mezinárodní svaz horolezeckých asociací)

UO – Univerzita obrany

VVZ – Vojenské výcvikové zařízení

VZ – Vojenská zotavovna

9. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1, systém startu hlídek - kruhový způsob	24
Obrázek 2, systém startu hlídek - intervalový způsob	26